

גמרא:

הגמרא סברה שרבי שמעון נתכוין לומר שתמיד ישלם בין אם הדליקה הגיעה קרוב בין אם הגיעה רחוק.

והוינן בה: וכי לית לית לרבי שמעון שיעורא בדליקה שאינו חייב על הדליקה אלא עד מרחק מסוים?

והתנן במסכת בבא בתרא: לא יעמיד אדם תנור בתוך הבית בתוך ביתו אלא אם כן יש על גבו גובה ארבע אמות שיש רווח של ארבע אמות מפי התנור עד התקרה, כדי שלא תאחו האש בתקרה ותתפשט לעבר בתי העיר. ורשאים אנשי העיר למנוע אותו מלסכן את בתיהם.

היה מעמידו את התנור בעליה אינו רשאי עד שיהא תחתיו תחת התנור מעזיבה טיח של שלשה טפחים, כדי שלא תידלק התקרה שתחת התנור. [מלבד הארבע אמות שצריך להשאיר מעל התנור].

ובכירה, שהיא קטנה מהתנור ואין מבעירין בתוכה אש גדולה כמו בתנור, די במעזיבה של טפח מתחת לכירה.

ואם הזיק, שלמרות כל ההרחקות שעשה יצאה האש והזיקה לאחרים, משלם מה שהזיק. (148)

רבי שמעון אומר: לא נאמרו כל השיעורים הללו אלא שאם הזיק לאחר שהרחיק כדין יהא פטור מלשלם את הנזק.

הרי שרבי שמעון סובר שיש גבול עד היכן מחייבים את בעל הדליקה על נזקי הדליקה, ואילו במשנתנו הוא סובר שתמיד מחייבים אותו על הנזק של הדליקה! ?

ומשנינן: אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח: לא זו כוונת רבי שמעון שתמיד נחייב אותו, אלא "הכל לפי הדליקה". היינו הכל לפי גובה הדליקה, שאם הדליקה גדולה וגבוהה הרי היא מתפשטת למרחוק, ואז אפילו

פושע הוא.

והריטב"א בבבא בתרא [כ ב] הוסיף שחכמים לא צמצמו עליו את שיעור ההרחקה כדי שלא למעט בתשמישו, ולכן היה עליו לבדוק מידי פעם שלא יגרם הזיק מתנורו.

ובפסקי הרי"ד כתב הטעם, שבתנור, הואיל ומעמידו בבית דשכיה שם הזיקא, שלפעמים מגביר את האש והיא מתפשטת לבתים אחרים, שהדליקה מצויה לעבור מבית לבית, הלכך הוא חייב אף שהרחיק כשיעור, מה שאין כן במדליק בתוך שדהו, כיון שהרחיק כשעור שנתנו חכמים, פטור. דלא שכיה הזיקא ואנוס הוא. ודומה לנועל גדר בפני בהמתו ונפל הגדר בלילה, ויצאה והזיקה, שהוא פטור.

148. ואף על פי כן מחייבים אותו להרחיק את כל השיעורים הללו, שמא האש תזיק ולא יהיה לו מה לשלם. רש"י בבבא בתרא [כ ב] ד"ה ואם.

כתב הרי"ף: קשה, מאי שנא התם, גבי תנור, שסוברים רבנן שמשלם מה שהזיק אף שהרחיק כדין, ואילו כאן במשנתנו אמרינן דפטור כשעברה האש יותר מהשיעור?

ותירץ, שכאן הוא מדליק את האש רק לפי שעה, ואם הרחיק כשיעור ועברה הדליקה אנוס הוא, שמה היה יכול לעשות, ומכה בידי שמים היא ולכן הוא פטור. אבל בתנור, שהוא תשמיש של קבע, היה צריך לעיין בכל עת אם עלול ליגרם הזיק ממנו לחבירו. וכיון שלא עשה כן